

ВІДЧА?

ГАЗЕТА ДЭМАКРАТЫЧНЫХ ПЛЫНЯЎ ПРЫДЗВІНСКА- ПРЫДНЯПРОУСКАГА КРАЮ

№ 8 [14] 15 красавіка 1992 г.

Цана 40 кап.

ЛІДЭРАЎ БНФ ВІТАЛІ АРШАНЦЫ

Гэту сустречу меркавлася правесці ўжо даўно, але так складваліся абставіны, што яна двойчы пераносілася. І вось доўгачаканы прыезд адбыўся. Зала не змагла ўмасціць усіх, хто прыйшоў. У прэзідымуме—Старшыня БНФ, народны дэпутат рэспублікі Зянон Пазняк, дэпутаты ад апазіцыі—Галіна Сямдзянава, Уладзімір Заблоцкі, Віктар Радамыслскі, намеснік старшыні Беларускага Згуртавання Вайскоўцаў падпалкоўнік Уладзімір Савянов.

Галоўная ідэя, што праходзіла чырвонай стужкай праз усе выступленні дэпутатаў—неабходнасць правядзення усебеларускага рэферэндуму аб роспуску цяперашняга Вярхоўнага Савета рэспублікі і новых выбарах прафесійнага парламента. Лідэр Беларускага Народнага Фронту З. Пазняк падрабязна ахарактарызаваў сённяшніе палітычныя і эканамічныя становішча, прычыны крызісу. Ён пераканаўчай доказаў, што цяперашні Вярхоўны Савет не мае ўласнай канцепцыі (ні эканамічнай, ні палітычнай) дзяржаўнага развіцця рэспублікі, і пляцецца з завязанымі вачымі ў хвасце падзеяў услед за Расіяй і Украінай. Чаму так атрыма-

лася? На Беларусі змены ўлады не адбылося: большую частку сеннішняга вышэйшага заканадаўчага органа рэспублікі складаюць былыя партыйныя кіраўнікі, ветэранская эліта, старшыні калгасаў, выканкамаўскія начальнікі і г. д. Такім чынам, сення намі кіруюць тыя ж самыя людзі, што яшчэ нядаўна вялі нас «к победе великих ідей коммунизма».

Яны больш хвалююцца аб тым, каб утрымацца на сваіх мякіх крэслах, жыццё ж сваіх выбаршчыкаў іх мала цікавіць. Іх рукамі створана напалову планавая, напалову рынковая эканоміка, якая дае магчымасць некаторым кірующим асобам атрымліваць

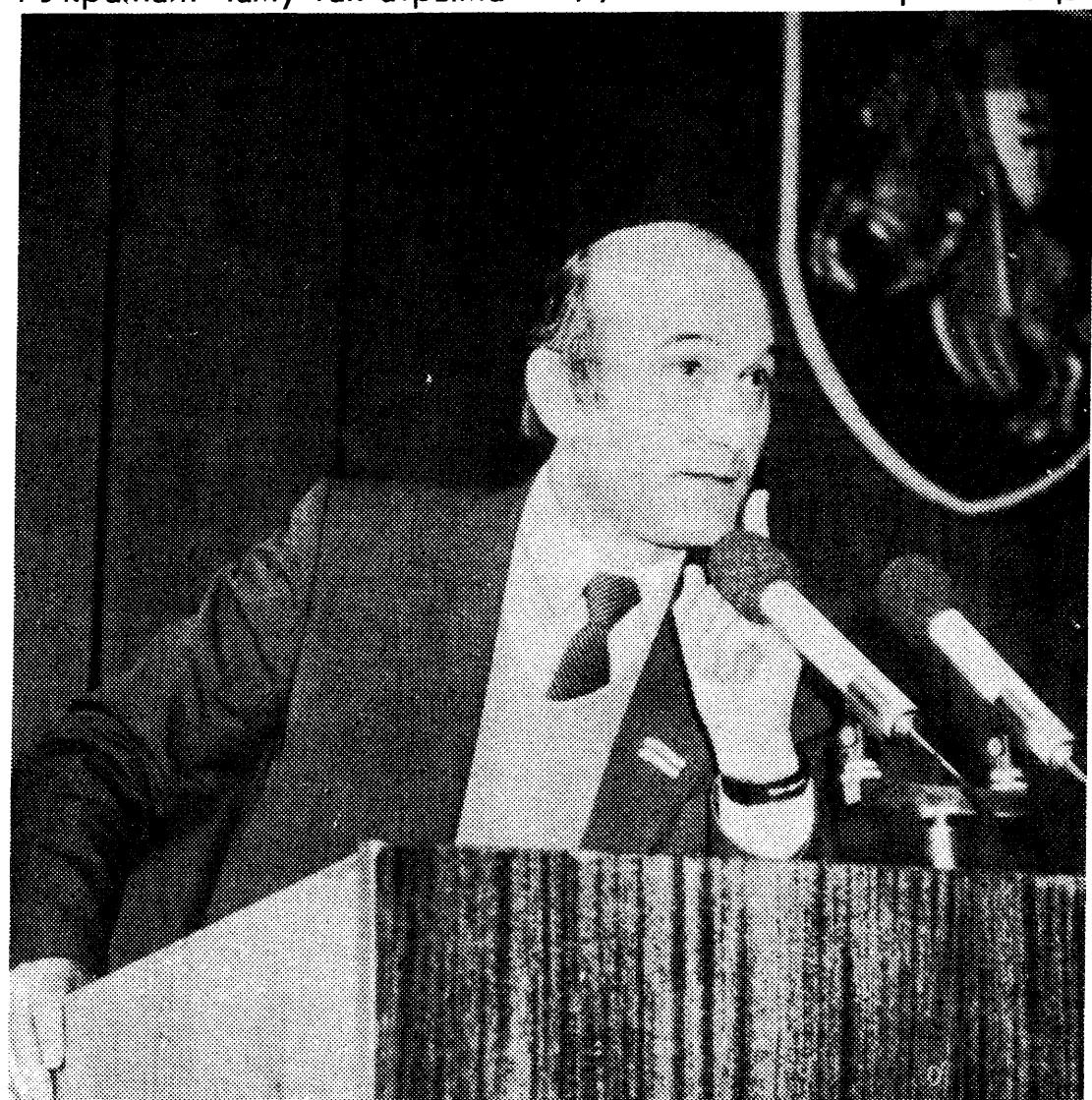
вялікія даходы, нічога не робячы, перапампоўваючы ўласнасць дзяржавы ў асабістую. Не забываюць пра інтэрэсы роднай наменклатуры і Савет Міністраў, выдаўшы надзаконныя акты аб адзікай прыватызацыі, альбо, як яшчэ ахрысцілі гэты працэс у народзе—«прыхватызацыі». Але, бадай, самае страшнае, што беларуская наменклатура ў адрозненне ад расійскай і украінскай не праводзіц дзяржаўнай палітыкі ў карысць беларускага народа. Інакш як растлумачыць падпісанне С. Шушкевічам пагаднення аб бясплатным транзіце праз Беларусь?

З. Пазняк падкрэсліў, што далейшае існаванне такога Вярхоўнага Савета і ўрада неўзабечнае для рэспублікі і неабходна змена ўлады канстытуцыйным шляхам рэферэндуму. Гэтая ж думка аргументавана прагучала ў выступленнях Г. Сямдзянавай і У. Заблоцкага.

Апошніяе, на што звярнуў увагу Старшыня БНФ, ніякія самыя лепшыя рэформы не дадуць вынікаў, пакуль грамадства не адрадзіцца духоўна, не адчуе сябе адзінай скансалідаванай нацыяй, за плячамі якой стагоддзі багатай гісторыі, пакуль кожны чалавек не будзе адчувацца побач плячо другога.

Госці падрабязна адказалі на шматлікія пытанні, большасць з якіх была самага сур'ёзнага характару. Было і некалькі яўна правакацыйных, аднак нічога, акрамя смеху ў зале, яны не выклікалі. Панавала лагодная атмасфера, таму не дзіўна, што сустрэча доўжылася амаль пяць гадзін. Але і пасля яе заканчэння людзі яшчэ дойга не разыходзіліся, адчуваючы патрэбу падзяліцца паміж сабой прыемнымі ўражаннямі.

Алесь ШУТАЎ,
На здымку: Зянон Пазняк у Орши.
Фота Ф. Быкава.

Докшыцы працынаюца, або Пра тое, як заклік прамоўцы «Няхай жыве КПСС» вызываў дружны рогат на плошчы

Мяніеца жыццё, мянініца і людзі. Нездарма, амаль нядзелью многія жыхары Докшыц чакалі мітынгу ў падтрымку рэферэндума. Больш за ўсё, чамусыці, хвялявалася рэйнае начальства. Не жарты: з'явілася мясцовая суполка БНФ! Напярэдадні былі аўявы аб месцы і

часе правядзення мітынгу. І ў назначаны час на гарадскі стадыён пачягнуліся людзі. Не гледзячы на мглісты даждж, яны ішлі больш спора, чым на першамайскую дэмманстрацыю, куды, як вядома, ішлі прымусова.

І сабралася людзей не менш, чым у часы іх выважа-

ду на плошчы. На мітынгу выступілі члены мясцовай суполкі БНФ, прадстаўнікі з Мінска. Гаварылі аб мясцовых справах, недахопах. Не абышлося і без плюралізма. Былы ваенком спрабаваў агітаваць за Савецкі Саюз. Слухалі яго са смехам. А яго заклік «Няхай жыве КПСС» вызываў дружны рогат.

Пасля мітынгу пачаўся збор подпісаў у падтрымку правядзення рэферэндума.

І. ФУРСЕВІЧ.

◆ Слова з крыжа маўчання

«НА МЯНЕ НАКЛАДЛІ ЛІМІТ...»

Звяртаеца да вас механізатар калгаса «Правда» Дубровенскага раёна Гудына Генадзь Анатольевіч. Працују механізатарам з 1976 года, але такіх цудаў яшчэ не бачыў, як у 1991 і 1992 гадах. Думаў абыйдзеца, а выйшла ўсё наадварот. За час работы ў калгасе я ніколі не быў пакараны, быў заўсёды наперадзе, быў пераможцам у 1985 годзе па ўборцы сіласных, узнагародзілі пушёўкай у Балгрыю, 5 гадоў мой партрэт вісеў на Дошцы гонару ў Віцебску. Мне ніколі не было сорамна за свае руکі і працу.

Але што здарылася цяпер—эта страшна. Мяне аўбіналаўшы і нават пакаралі за маю работу. Ніколі не быў на водпуску за ўсё гады, нават не быў на вяселлі роднай сястры толькі таму, што сумленна працаўваў, і мяне разумелі. У водпуск не хочуць адпускати, ставіць умовы. Але калі я сумленна адпрацаўваў за 1991 год 365 дзён, я, напэўна, заслужыў водпуск. Ту 1992 годзе адпрацаўваў 60 дзён. Усе нашы механізатары выкарыстоўваюць водпуск, а я не могу.

Я не злодзей, не п'яніца, я прости працаўнік-калгаснік. І за мяне няма каму замовіць слова! Калі б вы ведалі, як цяжка працаўваць, калі цябе топяць тварам у грязь. Восенні я падышоў да эканамісту [іх у нашай бухгалтэрні—3 чалавекі] і сказаў, каб яны вызначылі мне норму на ўборцы кукурузы, але яны мне зрабілі норму са столі. Я працују на камбайні ўжо 7 гадоў, і нормы павінны даводзіцца правільныя. Калі быў зусім новы камбайн, норма была 120 тон. Я нарыхтоўваў заўсёды многа. Толькі за 1985 год я сваёй працай, потым нарыхтаўваў 300 тысяч тон. Але цяпер на новы камбайн норма 64 тонны, а мне на мой стары—82 тонны. Адкуль біруцца такія нормы, калі нашы эканамісты ніколі не былі на рабочым месцы механізатараў. Усё робіцца назло. Можа, гэта і ўсюды так! Дапамажыце мне адшукаць прадаўзівасць у нарміраванні, тады я пайду на ремонт камбайна.

Чаму ніхто не пакараў эканамістаў, што яны нічога не робяць? Можа я дзе і не маю рачы, але, паверце, больш не могу. Усё свае жыццё я маўчай, але цяпер не могу змаўчыць, таму што да мяне аднесліся, як да п'яніцы, які не хоча працаўваць.

Я ўсю зіму адпрацаўваў у жывёлагадоўлі, мяне і тут ашукалі. Што можна далей рабіць, толькі ісці ў лес і накінуць віроўку на шыю. Хто мяне абароніць—ніхто. Мне праста крыўдна за свае руکі, што ім няма адпачынку. Вось і цяпер набліжаецца пасляная, траба ісці і працаўваць з ранку да позняга вечара. Эта гэта ніхто не разумее, што я працу ўвесь дзень. І зноў ашуканства, і зноў крыкі. Траба нешта патрабаваць, дабівацца праўды. Колькі разоў звярталіся ў Дубровену, але там заўсёды абараняюць галоўных спецыялістаў, але не працаўніка-калгасніка. Адразу прыходзяць разбірацца не да земляроба, а да галоўных. Чаму так робяць—невядома. Дапамажыце адшукаць праўду і мае законныя гроши.

Больш так не могу жыць і працаўваць, прости траба адусці аddyցі аddyցі. Усё можна зрабіць, але толькі шкада дзяцей, якім заўсёды патрабуе бацька. Я вас вельмі прашу прыехаць і адшукаць мае законныя гроши і водпуск. Можа, тады будзе праўда і для нашага калгаса, і для мяне. Бо час ідзе і не хочацца больш жыць і слухаць гэтыя наракіні. Можа тады не будуць мне помніць.

За два гады, калі давалі талоны на аўтак, я атрымаў толькі адны туфлі ў 1990 годзе. Іх цяпер ужо німа, лопнулі ад салары. Я не могу мічога атрымаць па спісу, на мяне накламілі ліміт. У 1990 годзе я атрымаў у дом кухню, у 1991 годзе ў сакавіку—дыван памерам 2×3 метры. У верасні спальню мие ўжо не далі, палічылі, што зарадта многа я набраў. Камісія аддала шафёр, які атрымаў тэлевізор, сценку і спальню. Ці ж гэта правільна? Усім траба жыць, і мне таксама, але больш я так не могу. За работу ў 1991 годзе мие далі чэк на 5 рублёў 28 капеек, сабе забралі спецыялісты па дзве рэчы. Чаму так абышліся са мной, я не ведаю. І яшчэ аднаму механізатару далі чэк за 5 рублёў 28 капеек. Вось які каштоўны падарунак.

Г. ГУДЫНА,
механізатар.

Выбар**У бядзе той, хто адводзіў бяду**

На здымку: удзельнікі абласнога ўстаноўчага сходу інвалідаў Чарнобыля...

У канцы мінулага тыдня ў зале пасяджэнняў дырэкцыі пасажырскіх перавозак Віцебскага аддзялення чыгуункі адбыўся абласны ўстаноўчы сход інвалідаў Чарнобыля.

Подготовка к референдуму**ПЕРВЫЙ ЭТАП ПРОЙДЕН**

В минувшій понедельнік завершился двухмесячный марафон в республике по сбору подписей граждан в поддержку проведения референдума по вопросу роспуска Верховного Совета и отставки правительства.

1200 членов зарегистрированной инициативной группы, преодолевая препятствияластных структур, смогли выполнить поставленную задачу.

Нелегко пришлось членам инициативной группы в городе Витебске. Небольшой по численности, ей пришлось столкнуться с оскорблениеми в свой адрес со стороны отдельных граждан. Ведь как правило сбор подписей шел по месту жительства горожан. К одному из членов инициативной группы было даже применено физическое насилие. На первом этапе сбора подписей некоторые исполнковские чиновники отказывались визировать гербовой печатью подписанные листы. Кроме этого не следует забывать, что если Белоруссия считалась коммунистической Вандеей бывшего Советского Союза, то центр этой Вандеи в республике неуклонно перемещается в наш город. Достаточно нам вспомнить Витебскую сходку депутатов-союзников или скандальные пассажи премьера Кебича.

Однако, несмотря на искусственно возводимые барьеры,городской инициативной группе удалось собрать 15 с половиной тысяч подписей.

По предварительным данным на территории республики собрано 440 тысяч подписей граждан, что значительно превышает требуемое количество, обусловленное законом (350 тысяч).

13 апреля собранное количества подписей было передано в Центральную комиссию по референдуму. Последнее слово за народными депутатами.

Х. БОРИСОВ.

**Яўген НОВІКАЎ:
«Мы маєм справу з класічнай карупцыяй на ўзроўні першых асоб»**

Наш карэспандэнт Яўгенія Мальчэўская сустрэлася з народным дэпутатам Рэспублікі Беларусь, адказным сакратаром Камісіі па заканадаўству Яўгена Віктаравічам Новікам, які адказаў на пытанні, звязаныя з прыватызацыйнай дзяржаўнага страхавога фонду.

— Яўген Віктаравіч, мяніце цікавіць, як склалася справа з прыватызацыйнай дзяржаўнага страхавога фонду, якую ролю ў гэтым адыгрывае наш беларускі Саўмін?

— За больш чым 70 год дзяржава цяжка ці легка, але ўсе ж стварыла страхавы фонд. Ен быў сабраны як з асабістых адлічнін грамадзян, так і з прадпрыемстваў і калгасаў. Было абавязковое страхаванне, было і добраахвотнае. Так скапілася некалькі мільярдаў грошай, часткова яны выплачваліся ў патрэбных сітуацыях, гэта значыць, калі быў неуряджай, пажар ці яшчэ што-небудзь. Аднак, заставалася вялікая частка, якая нікуды не рухалася. З'явілася добрая думка запусціць гэтыя грошы ў абарону. Сапрэды, чаго будзець ляжаць некалькі мільярдаў?

— Значыць, Саўмін знайшоў шляхі для найлепшага прыменення гэтых грошай?

— Калі пачала добрая думка рэалізувацца, то знайшлі таякі хады, што гэта думка абрнулася супроты дзяржавы. У дадзеным выпадку справа ідзе ад двох Пастановак Савета Міністраў: № 394 ад 24 кастрычніка 1991 года і Пастановы № 399 ад 31 кастрычніка 1991 года. Гэтымі Пастановамі практична прыняты меры, якія накіраваны супраць эканамічнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь, на падрыў дзяржаўнасці.

— У чым жа сэнс?

— Сэнс у тым, я аб гэтым гаварыў і па тэлебачанні, і на сесіі Вярхоўнага Савета, што ў Пастанове № 399 (як і папярэдняя, падпісаны першымі асабамі Кебічам і Мясніковічам) у п. 8 ч. II запісаны: прыбытак, які застаецца ў Белдзяржстраху пасля уплаты падаткаў, з'яўляецца яго уласнасцю. Але да гэтага Пастановай № 394 Белдзяржстрах быў рэфармаваны ў Беларускую дзяржаўную камерцыйную арганізацыю.

нобыя С. Іконікаву і папрасілі лічыць іх прысутнымі на сходзе.

Цяжка сказаць, ці вырашыць абласная суполка, створаная на сходзе, усе праblems,

емствы, дала крэдыты пад будаўніцтва і ў прыватны сектар асабітва. Кіраўніцтва дало гроши камерцыйным банкам пад працэнты. Але дзяржаўныя гроши, насы агульныя, працујуць ужо не на дзяржаву, бо прыбытак ідзе вузкому колу асоб, якія пачынаюць разважаць па-свойм лагічна: калі гроши запушчаны, ім трэба, па-першае, адвязацца ад тых, хто прыняў удзел у фарміраванні фонда. І гэта робіцца праз скасаванне дагавору, каб нікто не прэтэндуваў на частку прыбытку. Такія сігналы ўжо ёсць.

Па-другое, трэба пазбавіцца ад тых, хто з імі працеваў у раёнах, абласцях, значыць, інспектараў-агентаў дзяржстраху. Таму што, як члены калектыву, яны могуць таксама прэтэндуваць на частку прыбытку. Таму зараз пачынаеца кампанія па пераводу гэтых інспектараў на контрактную аснову, бо лягчэй, у выпадку, ад іх пазбавіцца. Так звужаеца кола асоб, якія прэтэндујуць на прыбытак.

Ідзе і трэці заход: пачынае рыхтавацца і ўжо рыхтецца даўно грамадская думка, што Белдзяржстрах з'яўляецца банкрутам, што супрацоўнікам ужо быццам няма чым плаціць зарплату. Як гэта так, калі паўкладаны гроши ваве ўсе камерцыйныя структуры і цяпер высвяляеца, што няма грошай. Але ж прыбытак ужо пайшоў, і гэтае вузкае кола выдатна жыве аднымі працэнтамі. У нас ёсць матэрыялы па злouжываннях гэтых хлопцяў...

— Хто яны?

— Гэта Стасюк асабіст і яго паплечнікі, якія давалі гроши асабіным камерцыйным банкам пад больш нізкі працэнт, а затое, за кожны там мільён, які даецца пад больш нізкую стаўку, ім адлічалася адна легкавая машына. І так не адна, якія яны потым паміж сабой раздзяляюць.

— А які ва ўсім гэтым удзел праваахоўных органаў?

— З гэтай прычыны я зрабіў запыт (тут трэба высокія эканамічныя веды) на імя Генеральнага прокурора Рэспублікі, акрамя гэтага на імя старшыні Дзяржаўнага камітэта бяспекі аб тым, што ў дадзеным выпадку ідзе пагроза эканамічнай

ванай медыцынскай дапамогі.

Не ўнёс практична яснасці і спецыяліст па проблемах ліквідацыі вынікаў аварыі на Чарнобыльскай АЭС аблыванкома В. П. Лакамы, які выступіў з інфармацый на сходзе. Ен, па-сунансі, гаварыў аб тым, што вядома ўсім: агульнай праграмы дапамогі чарнобыльцам няма, абласны бюджет ледзь зводзіць канцы з канцы.

Такое вызначэнне наўрад ці можна прыняць. У вобласці ўсяго 23 чалавек інваліды чарнобыльцы, якія аддалі здароўе і сілу, адводзячы ад нас бяду. Яны маюць поўнае права разлічваць на дапамогу дзяржавы.

На сходзе падкрэслівалася думка: неабходна стварыць камерцыйныя структуры, якія рэальна б дапамаглі інвалідам. Патрэбны і пэўны каардынаторы цэнтр на ўзроўні аблыванкома. У час эканамічнага хаосу, палітычнай нестабільнасці інвалідам цяжка як нікому.

Няўажко і іх сход ніхто не заўважыць?

му суверэнітэту Рэспублікі на ўзроўні першых асоб. Практична за падпісанне Пастаноў Кебіч і Мясніковіч павінны прадстаць перад судом, прычым прадстаць не за злouжыванні і не за халатнасць у адносінах да сваіх функцыяльных абавязкаў, а яны павінны прадстаць па факту аблінавачвання ў антыдзяржаўнай дзеянасці.

На сесіі Вярхоўнага Савета, маючы адваведныя матэрыялы на руках, я ўнёс у павестку дня ад імя апазіцыі пытанне аб утварэнні часовай камісіі па расследаванню дзеяняў службовых асоб, звязаных з прыватызацыйнай дзяржаўнага страхавога фонду. Там я сказаў, што і Мясніковіч і Кебіч павінны прадстаць перад судом.

Потым і Мясніковіч, і Кебіч да мяне падышлі і сказаць, нібы я іх называю дзяржаўнымі злачынцамі. Я іх так не называю, бо так іх можа называць толькі суд. Я паўтарыў, што яны павінны прадстаць перад судом, паколькі, ставячи свае подпісы, абодва не маглі не ведаць, што робяць.

Ужо зараз на ўзроўні пракуратуры Рэспублікі вядзецца даследаванне, і, мабыць, на ўзроўні КДБ. Колькі гэта будзе працягвацца, не ведаю. Таму трэба і дэпутацкі ўздел.

Кебіч і Мясніковіч прапанавалі мне і вельмі настойвалі, каб я пагадзіўся на неутварэнне часовай дэпутацкай камісіі, каб згадзіўся на даследаванні на ўзроўні пракуратуры.

— Хоць і зразумела чаму, але чаму толькі на ўзроўні пракуратуры!

— Я зразумеў усе гульні. Пракуратура наскроў у сувязях. Але, калі машына пачала круціцца, нельга спыняцца. Нам неабходна ўтварыць камісію, бо мы, гэта ўяўна, маем справу з класічнай карупцыяй на ўзроўні першых асоб выкананічай улады, якія, пры даказанні, павінны прадстаць перад судом не за агульныя крімінальные, а за агульныя дзяржаўнай дзеянасцю. Дэпутаты пагадзіліся са мной, і зараз гэтае пытанне ўключана ў павестку дня.

Нельга пакінуць без належнай ацэнкі дзяржаўнай дзяянасці кіраўнікі дзяржавы, якія падпісаваюць паперы, накіраваныя на падрыў сваёй дзяржаўнай дзяянасцю.

Віншаванне з Аўстраліі

**BIELARUSKAIA NARODNAJA RESPUBLIKA
ПРЭЗЫДЭНТ
БЕЛАРУСКАЙ ЦЭНТРАЛЬНАЙ РАДЫ**

Дарагія Суродзічы на Бацькаўшчыне і на Эміграцыі!

З вялікай радасцю ў сэрцы вітаю Вас з 74-мі Угодкамі Абвешчанья Незалежнасці Беларусі Актам 25-га Сакавіка, 1918г.

Акт 25-га Сакавіка, пасля стагодзьдзяў няволі, агарнуў надзеяй Беларускі народ на свабоду і съветную будучыню. Аднак прагавіты імпэрыялізм бальшавіцкай Масквы сурагатам БССР і крывадушнай дзейнасцю юрыдычна пахіснуў Акт 25-га Сакавіка і зневажкую жаданье Беларускага народа быць вольным і незалежным, належкі ўшы на яго цяжкое акупацыйнае ярмо ды старанна вынішчаў ўсё нацыянальнае, беларускае прыгожае і жудасна зынішчая міліёны беларусаў.

Ня глядзя на жорсткі тэрор бальшавікоў, беларускі народ не заламаўся духова і не страціў любві і жаданьня быць вольным і незалежным. Ён цвёрда верыў што яшчэ прыдзе час калі ён скіне з сябе сілай накінутае яму ярмо ды скажа перад съветам прайду аб сабе і бязупынна вёў барацьбу за ажыццяўленне гэтай ідэі.

Нагода заявіць ўсяму съвету пра сваё жаданье быць незалежным, была часткова зреалізаванай ў Чэрвені 1944г. калі, уснамі 1039-ці дэлегатаў на адумыслову скліканым 2-м Усебеларускім Кангрэсе ў Менску, Беларускі народ афіцыйна і юрыдычна ануляваў ўсе пастановы ворагаў якія адносіліся да Беларусі, аднагалосна затвердзіў Абвешчанье Незалежнасці Беларусі Актам 25-га Сакавіка, 1918г. і выбраў сваё нацыянальнае прадстаўніцтва – Беларускую Цэнтральную Раду, для прадаўжэння змаганьня за вызваленьне.

Гэтае вызвольнае змаганье Беларускіх патрыётаў на Бацькаўшчыне і на Эміграцыі ўжо цяпер падыходзіць да поўнага і заслужанага посьпеху і пад націкам дэмакратычных сіл, ачольваных Беларускім Народным Фронтом, Беларускі Парламент, на сваім паседжанні 25-га Жніўня, 1991г. Канстытуцыйна замацаваў Сувэрэнітэт Беларусі і 19-га Верасьня, зошлага году затвердзіў гістарычную сымволіку Беларусі, Бел-Чырвона-Белага сцяга і Герба "Пагоня", скінуў накінуты ворагам назоў БССР і абавязаў нашу беларускую радзіму – Рэспублікай Беларусь!

Віншую Вас з гэтymі вялікімі гістарычнымі асягненнямі і жадаю Вам плённай працы ў будове съветлай і прыгожай будучыні Беларускаму Народу!

Няхай Жыве Еднасць і Спаўпраца паміж ўсімі Беларусамі!

Жыве Беларусь!!!

В. Цярпіцкі

В. Цярпіцкі
Сакратар

М. Зуй
Прэзыдэнт

ЕСТЬ ЛИ СОВЕСТЬ У НАЧАЛЬНИКОВ?

14 марта во дворце Энергетиков г. Новолукомля проходила встреча, на которой присутствовали полномочные представители большинства тепловых станций.

На встрече рассматривался вопрос социальной и правовой защиты работников энергетики. Инициатива ее проведения выдвинула парторганизация ОДПБ г. Новолукомля после консультации с работниками других ТЭЦ, которые раньше принимали участие в московском совещании.

Председатель профкома Лукомльской ГРЭС М. Бондарь вначале поддержал идею этой встречи, но под давлением сверху изменил свою позицию на 180 градусов. Но встреча состоялась. Тов. Г. Борисик вопреки фактам пытался выдать ее проведение как инициативу профкомитетов. Вот уж поистине редкая способность к перевоплощению.

Одним из важнейших вопросов стало рассмотрение оплаты труда по двадцатидвухразрядовой сетке, разработанной чиновниками госкомтруда РБ в интересах начальников всех рангов от предприятий до министерств.

Выяснилась любопытная вещь: чем выше ступень, тем больше растут коэффициенты и все больше разрыв в зарплате между рабочими и начальниками. Это и стало главной причиной, что вызвало взрыв негодования коллективов. Ну а

профкомитеты как всегда остались в стороне, их не сочли нужным даже поставить в известность. У нас на ГРЭС, когда у директора обсуждался этот вопрос, даже не пригласили зампредпрофкома Д. Новикова. Не случайно бывший председатель профкома Оршанской ТЭЦ в знак протеста против этой волиющей несправедливости по оплате труда работников заявил: «профком распустится и не будет работать, пока не будут удовлетворены их требования».

Скрыли руководители от людей указания ТЭО Беларусь-энерго о том, что рабочим устанавливаются оклады по верхней вилке, все делалось, видимо, для того, чтобы побольше урвать себе. Так и хочется спросить: есть ли у этих людей совесть? Видимо, все они ее потеряли. Так может трудовым коллективам подобрать других, которые ее еще имеют?

Все выступающие подвергли резкой критике сложившееся положение и угодничество позиции большинства профсоюзных работников, стоящих в стороне от забот простых людей.

Встреча оказалась полезной, были разработаны конкретные меры по социальной и правовой защите работников энергетики и намечено проведение съезда энергетиков в этом году.

А. ЛИШИН,
член ОДПБ г. Новолукомля,

«Да увагі камуністаў»

На сённяшні дзень заставальнікамі Дубровенскай грамадска-палітычнай газеты з'яўляюцца райсовет народных дэпутатаў і працоўныя калектывы рэдакцыі. Тым не менш, камуністы лічачы яе сваёй trybunай. Аб гэтым яскрава сведчыць аб'ява на першай старонцы пад назвай «Да увагі камуністаў Дубровеншчыны», у якой аргкамітэт па стварэнню раённай арганізацыі партыі камуністаў (ПКБ)

заклікаў прайцы праерэгістрацыю па адрасу: г. Дубровна, вул. Нікандрэвай, 31 (ПТВ № 171) з 16 да 20 гадзін штодзённа, акрамя нядзелі. Пры сабе трэба было мець партбілет.

Вось так. Зноў жа ў рабочыя дні і зноў з тым жа партбілетам. Аднак, як ужо вядома, для Міністэрства юстыцыі гэты самы партбілет стаў прычынай адмовы ў рэгістрацыі.

«Канфедэрацыя працы Беларусі супраць наменклатурна-мафіознай прыватызацыі», – так называеца неяўлікай брашурка старшыні яе выканкома Міхаіла Собалі. У брашуре зроблены аргументаванне незаконнасці прыватызацыі, аналіз прысвяення дзяржаўнымасці, прагноз на бліжэйшае будучае, прававая аргументаванне для калектыву на абарону, практычныя рэкамендациі.

Брашура адкрываеца са звароту да Генеральнага прокурора Рэспублікі Беларусь, Старшыні КДБ Рэспублікі Беларусь. У звароце даеца тлумачэнне з просьбай далучыць яго да заявы, ужо перададзенай вышэй названым асобам 20 снежня 1991 года. У гэтай заяве, якая з'яўляецца патрабаваннем аб узбуджэнні крымінальнай справы супраць В. Ф. Кебіча, сцвярджалася, што «ўвёўшы ў дзеянне Часовы парадак раздзяржавлення эканомікі і прыватызацыі дзяржаўнай уласнасці, Савет Міністраў рэспублікі здзейсніў антыканстытуцыйны пераварот, паколькі вывеў з-пад канцролю грамадзянскага заканадаўства саму аснову грамадзянскіх адносін – уласнасць. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь прысвоіў заканадаўчыя функцыі і перадаў іх кіраўнікам розных дзяржструктур, працягваючы практычна справу ГКЧП.

Змяненне маёмасных адносін (прыватыза-

цыя) павінна, пішацца далей, праходзіць або шляхам наслідка або шляхам рэформ. Рэформы немагчымы без выканання дзвюх умоў: 1. Працэдура передачы дзяржаўнай маёмасці ў прыватныя руки павінна быць вядома грамадзянам, узгоднена з імі і рэгламентавана законам. 2. Кантроль за выкананнем гэтага закона павінен ажыццяўляцца дзяржавай і грамадзянамі (грамадскімі арганізацыямі). У любым выпадку вышэйшы дзяржаўны орган перед пачаткам прыватызацыі ававязан зрабіць наступнае: «Устанавіць, што правадзіць прыватызацыю дзяржаўных прадпрыемстваў, устаноўці ці другой дзяржаўнай маёмасці, а таксама накопліваць грашовыя сродкі ад наасельніцтва іншым спосабам, чым гэта ўстаноўлена сапраўдным законам, за- бараванеца».

Аднак у Беларусі Вярховны Савет не спяшаеся прымати Закон аб прыватызацыі, а дазволіў яго ажыццяўліць метадам адміністрацыйнага захопу. Службовым асобам прадставілі мағчымасць пастапна праходзіць сябе ва ўласнікі. Тому ў адносінах, якія кіруюцца законамі, пануе бязмежжа. Пракуратура ў лепшым выпадку здольна зафіксаваць мнóstva частковых парушэнняў многіх асобных законаў, чым сама сябе і блакіруе. З-за адсутнасці менавіта закона,

які рэгулюе працэдуру прыватызацыі, уся праваахоўная сістэма паралізавана. Кіруючыя асобы карыстаюцца незаконным распаряджэннем, паколькі не вызначаны сам крываітэ законансці на пераходны перыяд.

Далей брашура (выдадзена 24 лютага 1992 г.) у спецыяльных раздзялах расказвае аб прававой базе Канфедэрацыі працы Беларусі, робіць аргументаванне таго, што надзвычайнай эканамічнай сітуацыя стварана адміністрацыйнымі шляхамі сядома і праднамерана, што прымянеение ваенна-адміністрацыйных мер спланавана ўрадам загадзя. Усё ад таго, што Вярховны Савет і Саўмін знаходзяцца ў руках аднаго клана і кіруюцца адным магавым цэнтрам.

В. Кебіч мог бы ва ўльтыматуўнай форме, учышчаную да адстайкі ўрада, патрабаваць ад заканадаўцаў прыняцца Закона аб прыватызацыі, чым зняў бы з сябе падазрэнні і атрымаў бы крэдыт даверу. А паколькі ён гэтага не зрабіў, значыць урад намераны дзейнічаць без даверу, гэта значыць, сілай, і збегчы ў крытычны момант. Пакуль жа ім рэалізуецца ўпаўненне канкрэтная і добра прадуманая мадэль, напоўненая цынізму і фашысцкага чалавеканіцтва.

Вера АДРАЖЭНСКАЯ.
(на матэрыялах брашуры Канфедэраціі працы Беларусі).

**В. КЕБІЧ-ПРАДАЎЖАЛЬНИК
СПРАЎ ГКЧП?**

Витебскому горсовету

Уважаемые народные депутаты!

Многие из вас в трудные и ответственные для жизни нашего народа дни сделали решительный шаг: вышли из рядов КПСС. На то время это был мужественный поступок, ибо в своей основной массе партийная номенклатура и не помышляла о сдаче своих позиций. Она надеялась, как всегда, на силу своего всемогущего клана, не допускавшего народа к власти.

Сейчас несколько другая ситуация. О возврате к прошлому не может быть и речи. Бывшие партаппаратчики это понимают, но по-прежнему многие из них активно тормозят демократические процессы, занимая различные посты в управлении. В этом им «помогает» оставшаяся нетронутой «наглядная агитация», насаждавшаяся десятилетиями.

Горсовет—единственный реальный и законный орган власти, учитывая ситуацию должен взять на себя инициативу очищения областного центра от канувших в небытие духовных стереотипов.

Поэтому обращаюсь к вам с просьбой сделать следующий гражданский шаг: подготовить и принять решение о ликвидации в городе Витебске советской и коммунистической символики. Это уже сделано во многих нынешних государствах СНГ. Начало этой работе уже положено в Минске (там переименованы проспект Ленина и другие улицы).

Работа эта объемная и кропотливая. Городской клуб избирателей «За демократические выборы» готов внести горсовету соответствующие предложения.

С уважением!

Б. Хамайдя,
председатель Витебского городского клуба избирателей «За демократические выборы».

Гошка зрения**ПОД КОЛПАКОМ СТРАХА**

Вот уже семь лет мы с повышенным вниманием читаем газеты и смотрим телевизор. Началось все с трансляций заседаний Верховных Советов и, незаметно, усердием журналистов нам навязали политический спектакль, которому не предвидится конца. Как показали события на юге, спектакль, в котором требуют иногда от его, увы, не актеров, а зрителей «...полной гибели всерьез». Многие из нас, сами того не подозревая, стали заложниками телевизора, и, как следствие, политиканами, которые в бытовых, не всегда трезвых разговорах «решают» сложнейшие государственные задачи, над которыми бьются профессионалы, и не всегда успешного.

Вечером или выходным днем журналисты начиняют нас противоречивыми фактами или не всегда объективными суждениями, тем самым показывая свое незаурядное умение нагнетать обстановку. После некоторых телепередач думаешь: «Ну, все, завтра такое начнется!». Но проходит завтра, послезавтра... Простые труженики живут своими заботами. Жизнь продолжается, хотя и под колпаком страха. Похоже, власть имущие сегодня истиной и сами не владеют. Но зачем же ее поиск осуществлять при всем народе. Смотрит, к примеру, непредвзятый телезритель репортаж из Молдавии и делает вывод: молдаване правы. Но, думается, не остались равнодушными и казаки, услышав призыв Невзорова: «Приднестровью требуются добровольцы». То есть и в этом случае газетная и телевизионная информация противоречивого и воинственного характера намного опередила визит в регион сторонников урегулирования конфликта.

Когда-нибудь найдется человек и подсчитает, внесли ли (и какой) «вклад» журналисты в разжигание междуусобиц в горячих точках бывшего Союза. А работникам средств массовой информации уже сегодня бы следовало понять, что не все в нашем обществе способны сегодня правильно оценивать происходящие события, равно, как и пол-

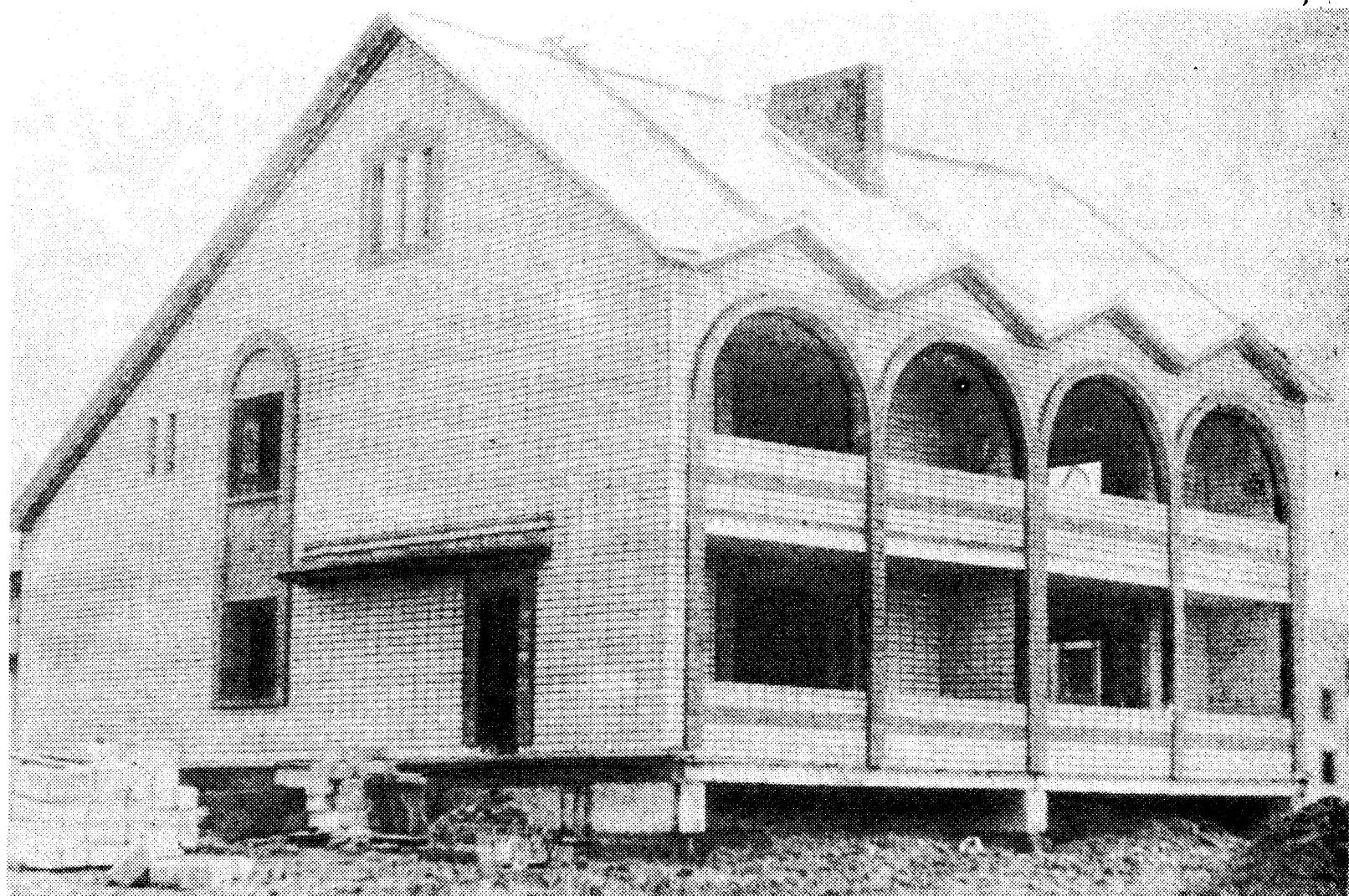
ностью отвлечься от политики, занявшись решением своих насущных проблем. История повторяется: воюют тот, кому терять нечего. Вот и Молдова уже на пороге войны. Кого? С кем? За что? Простому рабочему люду (не запропагандированному) безразлично, на кого работать: был бы хозяин справедлив, семья обеспечена, да работа по душе. А вопросы своих политических взглядов и проблем он должен решать один раз в 4—5 лет, отдав голос на избирательном участке за своего депутата, президента, тем самым взявши груз этих проблем на них. Это будет самое счастливое время для народа и страны, когда мы, отказавшись от политики на уровне кухни, займемся каждый своим делом.

Человека на его пути подстерегают три беды: утрата здоровья, смерть, война. Все остальное, что бы ни происходило—жизнь. Так вот, о самой жизни узнать из телепередач можно немного, разве о повышающихся ценах, росте преступности и т. д. (опять запугивание). А вот, как в сложившейся ситуации не по теории, а практически каждому жителю республики устраивать свои дела? Здесь, разумеется, ничего сенсационного, серая повседневность. Но я как раз и живу люди. Вот бы эту благородную задачу и решать работникам прессы.

В связи с этим предлагаю основные телеканалы сделать белорусскими, исключив тем самым из нашей жизни политическую трескотню остальных. И побольше бы нам из передач и статей узнавать о реальностях жизни простого труженика, на кем мир держится, а не предсказания о потрясениях и путчах.

И еще об одном, Слава Богу, что пока народ Беларусь оказался благороднее иных в сегодняшней ситуации. И это проявление не его политического нуля, а инстинкта самосохранения. Лишь бы «благодетели» не обострили, не усугубили противоречия.

Г. ЯКУШЕВ,
кооператор-строитель.
г. Витебск.

в Грязиловке

Посылаю вам снимки особняков. Это не детские сады, в которых так нуждается наш район (г. Орша—Грязиловка) и не библиотеки. Это особняки, которые строят в рекордно-короткие сроки «номенклатура» Оршанского района. Говорят, что это строятся заместитель председателя райпотребсоюза по торговле и директор Горгаза. Для них есть все: самая мощная техника, самые дефицитные, без всякой очереди, стройматериалы.

А главное, у них есть бешеные деньги, позволяющие строить замки в шестнадцать комнат, с сауной. И ведь не последний кусок доедают и не без крыши над головой: машины, дачи, гарнитуры мебельные—все у них есть.

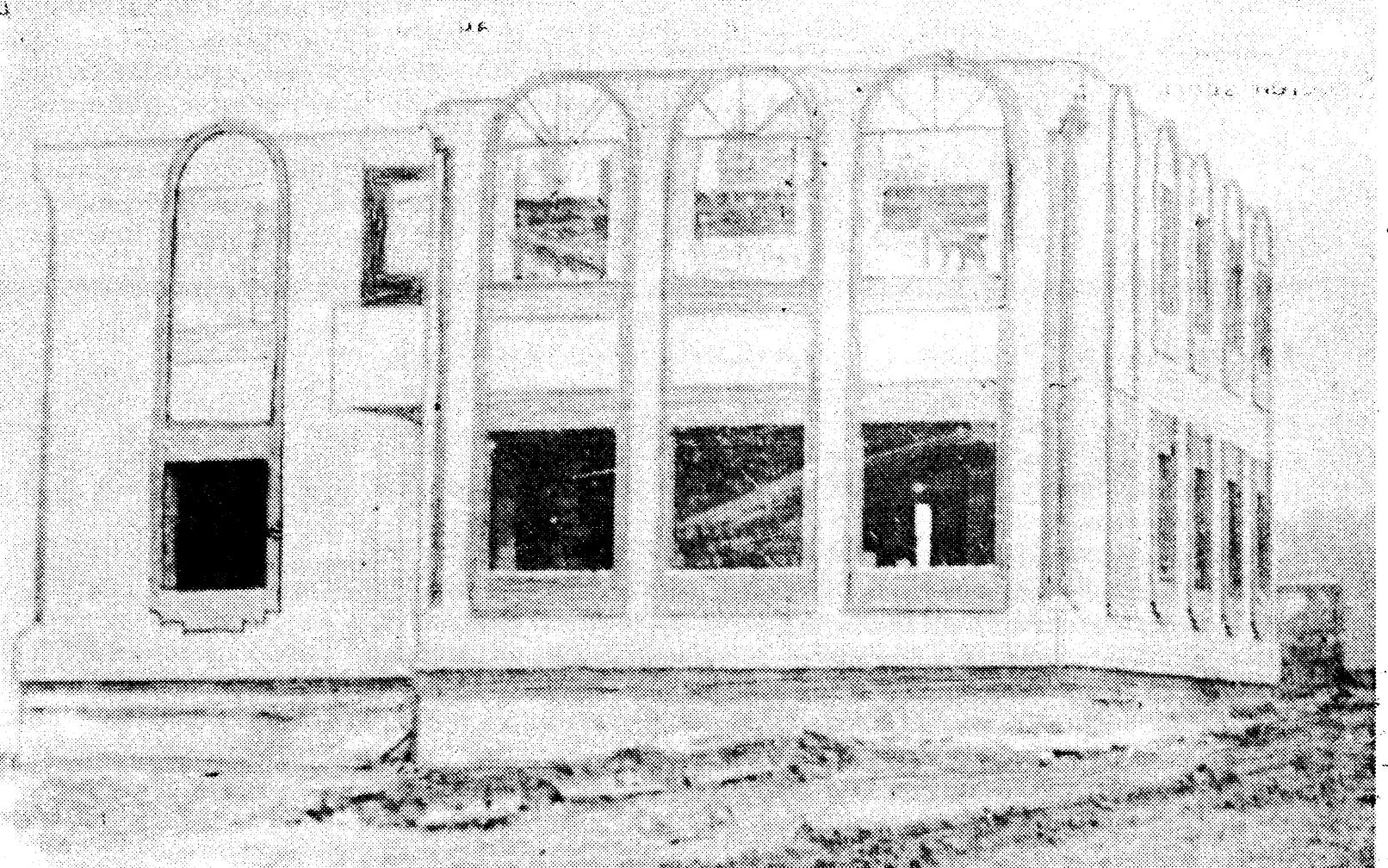
Возникает вопрос: откуда у этих людей, находящихся на государственных должностях, такие деньги? Происхождение их очевидно и не вооруженным глазом, так почему же не выпол-

няется указ о декларации о доходах! Ведь даже ссуда в тридцать тысяч смехотворна по сравнению со стоимостью строительства этих домов, учитывая сроки их строительства, стоимость мощной техники и самых лучших стройматериалов. Речь не идет о том, что нельзя быть богатым. Можно и нужно быть богатым, но не за счет ограбления и обищения народа. Когда на глазах у людей бывшая номенклатура прихватывает все, что «плохо лежит», не трудно понять, какие выводы делают люди из этого. Сейчас нельзя уже петь на центр, на Россию во всех бедах Беларусь. Оказывается, в Беларусь хватает тех, кому плевать на беды народные. Будет ли положен конец ограблению народа?

Л. КОХАНСКАЯ,
участница ВОВ, учительница-пенсионерка.

Дворцы

Требуется
проверка

ПОД ПРИКРЫТИЕМ ЧЕРНОБЫЛЬЦЕВ?

Уважаемая редакция.

В настоящее время наша пресса испытывает острый недостаток в материалах о положительном опыте. Предлагаю изучить материалы и рассказать читателям вашей газеты о небывалом случае растропонации властей города Витебска.

На окраине города, на земле экспериментальной базы «Тулово» развернулось строительство коттеджей, по-видимому, для переселенцев чернобыльской зоны. За месяц до нового 1992 года на площадке, вплотную примыкающей к жилым домам, к шоссе, появилась техника, автомобильные краны. И пошел поток строительных

материалов. Везли фундаментные блоки, плиты перекрытия, кирпич. Незамедлительно явились строители и закипела работа (правда, на других объектах она почему-то застопорилась). При таких темпах новоселье чернобыльцев не за горами, тем более, что на объекты наведываются лица на черных волгах с госномерами. Если редакция сочтет тему интересной для граждан города Витебска, хотелось бы прочесть в вашей газете ответы на следующие вопросы:

1. Когда и кем принято решение отводе земельного участка.

2. Персональный список лиц, претендующих на новоселье.

3. Адреса проживания и зани-

маемая ими площадь.

4. Какая организация ведет строительство.

5. Сметная стоимость объектов.

6. По каким каналам и по каким ценам ведется снабжение материалами.

7. Кто финансирует строительство.

Рассказ об этом опыте «возможно», приобщит наших горожан, которые весьма озабочены жилищной проблемой, когда стоимость 2-х комнатной квартиры оценивается в 400—500 тысяч рублей, и воздаст должное большим организаторским способностям должностных лиц.

Л. АЛЕХНОВИЧ.

Ці змогуць у Гарадку забаставаць, як у Рыме

Прыкладам таго, як пужаюць грамадзян, з'яўляеца артыкул Р. Васільевай «Ці патрэбен рэферэндум?» ад 21 сакавіка ў «Гарадоцкім весніку», у якім прыводзяцца амаль усе версіі супраць рэферэндуму, якія прапагандуюць на Беларусі яго праціўнікі ў сродках масавай інфармацыі. Не буду каменціраваць уступ, дзе робіцца рэклама ўраду Кебіча, выказываеца жаданне палешышць матэрыяльна-тэхнічнае забеспеччэнне і фінансаванне, злёгку дастаецца Расіі, якая дэстабілізуе нашу эканоміку, робіцца мудрая заўвага — спрэвісія з сяўбой, будзе што ўбіраць восеніню. Асноўная ж мэта артыкула падвесці чытачоў да думкі, што рэферэндум — зло, якое нам не патрэбна.

Спадарыня Васільева, намеснік старшыні райсавета, засцерагае грамадства, што ў час падрыхтоўкі рэферэндума спадарства будзе разбуджана, што дыскусіі будуть вестся ад Газыбы да Дома Урада ў Менску. Яна, магчыма, не ведае, што і цяпер, без рэферэндума, у чэргах, на прадпрыемствах вядуцца спрэчкі аб **крызісе і асабліві** дастаецца мясцовым уладам, якія, і людзі маюць рацюю, дбаюць у першую чаргу пра сваю кішэні. Але ж спадарыня зацікаўлена, каб усё было ціха, замест таго, каб уладай другога чалавека ў раёне стаць хаця б на падтрымку дэпутата С. Данілава ў яго змаганнях супраць несумленных гандляроў. І Р. Васільева, добра разумеючы, што пераход да цывілізованага рынка не абыдзеца без рэзкага напружання ў грамадстве (якое не павінна весті да гвалту), «адмаўляе» грамадзянам у праве на дыскусіі. На золку бальшавізма буржуй Сава Марозаў даваў грошы Красіну, каб той садзейнічаў развіццю палітычнай свядомасці рабочых. Сучасны савецкі чыноўнік, слуга народу гатовы адмовіць грамадзянам у гэтым агульначалавечым праве. Вельмі цікава яна апавядада і пра сродкі на рэферэндум, ні словам не гаворачы, што па існуючаму Закону аб выбарах выбары 16 вакантных месцаў на працягу яшчэ трох год абыдзеца ў кошт рэферэндума, не лічачы, што грамадзяне на іх не ходзяць, бо не вераць у магчымасць эфектыўнай працы цяперашняга парламента. Яна не гаворыць пра штогадовыя мільядныя страты, якія нясём мы, падаткаплацельщицы Беларусі, ад утрымання раздутага бюрократычнага аппарата, непамерных затрат на армію і ваенна-прамысловы комплекс, неэфектыўнага гаспадарання ва ўмо-

вах паміраючай камандна-адміністрацыйнай сістэмы. І зусім цяжка падлічыць страты ад усеагульной апаты грамадзян да сучаснай улады, ад таго прававога бязмежжа, якое ўтвараюць на Беларусі карумпіраваныя судовыя і выкананічныя ўлады.

Спадарыня пралівае слёзы аб магчымай страце аўтарытэта Беларусі, забываючы, што ва ўсім свеце рэферэндум лічыцца цывілізаваным сродкам выявлення грамадской думкі. Не здарма ж у краіне апартэйда ПАР дэ Клерк пайшоў на рэферэндум, каб або атрымаць падтрымку белых на правядзенне рэформ, або пайсці ў адстаўку. Але Васільева не ўспамінае, што скампраметаваўшая сябе кіруючая партыя ў дэмакратычнай краіне самастойна падае ў адстаўку, назначае датэрміновыя выбары, не чакаючы ўсенароднага імпічмента. Во на Захадзе разумеюць: неаўтарытэтная ўлада самае вялікае зло для грамадства. Магчыма, што аўтар не ведае, што на ёўрапейскай канферэнцыі ў Страсбургу прадстаўнікі апазыцыі апавядалі аб магчымасці рэферэндума і атрымалі ў гэтым падтрымку.

Але ж самы «цікавы» довад, ад якога сапраўды быў мураскі па скуры, аб магчымым вакууме ўлады, анархіі ў грамадстве, бо «гэта — прававая бязмежнасць, разгул злачыннасці, развал эканомікі, рэзкі ўпадак узроўня жыцця, поўная сацыяльная неабароненасць». Во як цікава! Быццам бы не існуе заканадаўчага палажэння, што існуючыя выбарныя органы павінны працаўваць да стварэння новых структур. І гэта іх абавязак. Што ж атрымліваеца? Калі народ адкажа станоўча на рэферэндум, то спадарыня Васіль-

ева пачне баставаць па-італьянску: хадзіць у кабінет і нічога не рабіць, і супрацоўнікі райвыканкома яе падтрымаюць? Наша міліцыя перастане лавіць злачынцаў, а магчыма навогул іх выпусціць, каб быў разгул злачыннасці? Но не будуць памяркоўныя беларусы ўчыняць гвалт падобна сумгайтскаму або ферганскаму. Гэта што, па званку зверху старшыні калгасаў загадваюць даяркам не даіць кароў, а механізатарам не ўбіраць ураджай? Бо толькі ў гэтым выпадку наш жабрацкі ўзровень жыцця здолыны падаць ніжэй. А рабісабес і фінорганы перастануць выплачваць пенсіі і зарплаты?

Годзе жартаваць, спадарыня! Вы ж не простая чытачка, вы ж другі кіраўнік раёна. І калі падпісваецца пад артыкулам сваёй пасады, то мусіць выказваеце не толькі асабісты погляд, але і ўзнічальваемых вамі структур. Але гэта не жарт, калі намі кіруюць людзі, якія адмаўляюць народу ў праве на рэферэндум, на шанц наблізіць выхад з крызісу. Прычым яны і практычна не выконваюць свае абавязкі па закону аб рэферэндуме, адмаўляючы пячаткай заверыць падпісныя лісты, падпісаныя ў раёне. Аб гэтым зроблена адпаведная заява ў прокуратуру, магчыма прокурор Рэспублікі Беларусь Мікалай Ігнатовіч не пакіне гэтыя скары без увагі, як яго папярэднік.

Я ж асабіста лічу, што рэферэндум — гэта шанц для ўсіх грамадзян наблізіць будучыню Беларусі, якая бачыцца прававой дзяржавай з парламенцкай формай кіравання на аснове двухпартийнасці, з цывілізаваным рынкам ва ўмовах ліберальнай эканомікі, а не рынкам, які намі ствараюць наменклатуральщицы часоў застою. І ад саміх грамадзян залежыць: або пабудуем новую Беларусь, або застанемся ў палоне бальшавіцкіх ідэй, якія дзесяцігоддзямі ўпіхвалі ў наши душы. Крокам жа да выхаду з крызісу будзе ўсенароднае «не» існуючай посткамуністычнай уладзе. Таму я агітую за рэферэндум, за выкарыстанне свайго шанца на будучыню.

Алег ЯКУШАЎ,
старшыня суполкі БСДГ. Гарадок.

Хто ёсьць хто

Паэтычная душа Анатоля Карчэўскага (ён піша вершы) востра ўспрымае чужыя боль, больш не толькі асобнага чалавека, а і ўсёй шматпакутнай беларускай зямлі.

Інжынер тэлезавода, сябра БНФ з 1988 года, аўтар нашай газеты, шукае шляхі, каб хоць нейкім чынам змяніць жыццё ў бок лепшага. Таму ў Віцебску Анатоль Карчэўскі адзін з актыўнейшых зборшчыкаў подпісаў у падтрымку рэферэндума.

Як сяляне узбунтаваліся

Звольненнем з работы дырэктора саўгаса «Азярцы» Пяtra Мяжэніна скончылася забастоўка механізатаў і жывёлаводаў, якія аўбінавацілі свайго начальніка ў злouжыўванні ўладай. Ацаніўшы магчымыя вынікі канфлікту, кіраўнік гаспадаркі напісаў заяву аб добраахвотным уходзе з дырэктарскай пасады. Такі паварот падзей паставіў у цяжкае становішча Валерыя Акуленку, які ў бытнасці першым сакратаром райкома КПБ падтрымліваў Мяжэніна, патураў яму, а развітаўшыся з партыйнай пасадай, уладкаваўся да яго намеснікам.

ванваць, ці той, хто сёння карыстаецца службовым становішчам і адсутнасцю законаў, прыняцце якіх спецыяльна дзеля гэтага зацягваеца?

На tym же «Маналіце» неабходна ствараць новыя перспектывныя вытворчасці. Толькі яны могуць выратаваць калектывы ад беспрацоўкі ў выніку скарачэння вытворчасці кандэнсатораў. Добра разумее гэта і адміністрацыя. І яна робіць заходы ў гэтым напрамку. Толькі заходы гэтыя не дзеля калектыву. Ну, а што будзе з ім? А яму ў гэтым выпадку дапамога па беспрацоўке. Таму і не патрэбна адміністрацыі, каб сёння калектыву разглядаў пытанне аб прыватызацыі. Навошта рызыкаўца сваім пасадамі, бо акцыянернае прадпрыемства можа наяць і іншую адміністрацыю, а не вызначаную зверху.

Адміністрацыя «Маналіта» хоча гуляць у бяспройгрываныя гульні. Таму яна з прыхільнікамі ідэі павярнуць кола гісторыі ў адваротным напрамку: аднавіць камандна-адміністрацыйную сістэму. Ну, а калі гэта не атрымаеца, калі рынак непазбежны — можна ж ён. Толькі навошта ж ён, гэты рынак, для ўсяго калектыву, калі можна будзе абысціся больш вузкім колам асабаў, так лягчэй дый выгадней.

У. ЧЛЕШЧАНКА,
удзельнік канферэнцыі

Пункт гледжання

ДАЗВОЛІЛІ СЯБЕ АБАЛВАНІЦЬ

На прафсаюзнай канферэнцыі супрацоўнікаў галаўнога завода ВА «Маналіт» павінен быў быць заключаны калектыўны дагавор паміж адміністрацыяй і працоўнымі калектывамі, хадзіць 200 дэлегатаў шматтысячнага калектыву для прадпрыемства такога ўзроўню — даволі малая лічба. Затое амаль столькі ж было запрошана кіраўнікоў розных падраздзяленій. Увогуле гэта канферэнцыя нагадвала партыйна-гаспадарчы актыў у быўшы часы. Чаму ж адбылося менавіта так?

Яшчэ пры аблеркаванні праграекта калектыўнага дагавора ў камісію па яго распрацоўцы ўносіліся прапановы разгледзець пытанні прыватызацыі заводу, пераўтварэння яго ў акцыянернае прадпрыемства. Але і адміністрацыі, і сённяшняму прафкому, відаць, гэта, як костка ў горле. Таму і быў такі склад удзельнікаў канферэнцыі. Дарэчы, канферэнцыя працавала наставіла нават без падліковай камісіі, а ў галасаванні ўдзельнічалі ўсе прысутныя.

Пры спробе начальніка плаўнава-эканамічнага аддзела У. Р. Дубаўца растлумачыць неабходнасць разгляду пытання аб акцыянераванні прадпрыемства, з боку адміністрацыі пачаліся шматлікія пярэчанні, маўляючы, няма законаў прыватызацыі. Праўда, ні адзін з іх не ўспомніў, што сёння існуе Пастанова Савета

Міністраў Рэспублікі Беларусь, якая дазваляе ставіць пытанне аб прыватызацыі прадпрыемства не толькі калектывам, але і адміністрацыяй. Інакш, адкуль бы сёння з'явіліся шматлікія прадпрыемствы, калектывамі апавядалі разглядаць яго. І, нават, папрок галоўнага інжынера СКТБ І. Г. Зянковіча ўтым, што ён не разумее, чаму канферэнцыя не прыняла разшэнне разгледзець прапанову У. Р. Дубаўца, бо гэта выгадна калектыву — не пераканаў дэлегатаў. А яго тлумачэнне, што можа настаяць такі час, калі Расея адмовіцца нам даваць каштоўныя металы, а будзе іх прадаваць за мяжу і за атрыманыя гроши купляць кандэнсаторы там, а не ў нас, і што толькі зацікаўлены чалавек, а не наёмы работнік зможа альбо зрабіць кандэнсатораў, альбо хутка перапрафіляваць яго, было ўспрынята маўчаннем. Дэлегаты вырашылі пытанне прыватызацыі аддаць на волю лёсу і адміністра-

цы. Яны з задавальненнем слухалі з вуснаў генеральнага дырэктара В. П. Няграў лічбы аб павышэнні больш чым у два разы ў параўнанні з мінулым годам сярэдняга заработка (а ў колькі разоў павысліся цэны?). Аб мільёнах рублёў, якія будуть выдзелены на даплаты да штогадовага адпачынку, на даплаты ветэранам працы і на іншыя. Але чаго могуць быць вартыя гэтыя мільёны прац некаторы час?

Калі ж у дагаворы была ўнесена прапанова аб выплаце з боку калектыву прадпрыемства часткі пазыкі на будаўніцтве дома індывідуальным забудоўшчыкам — ідэя «прадлётарскай роўнасці» перамаглі. Большаясць удзельнікаў канферэнцыі пачалі супраць гэтаў і сацыяльная несправядлівасць была адменена.

Той, хто мае ўладу — даўно адбудаваўся за некалькі тысяч, і пазыкі на дом альбо кандэнсаторы, якія вымушаны браць людзі сёння, браць не будзе. Хацелася б запытацца ў супрацоўнікаў «Маналіта»: а хто прыватызуе іх прадпрыемства? Тая большасць, якая не хоча думаць аб сваім лёсе і дазваляе сябе абал-

ФИРМА SAFID САФИД

ГАРАНТИРУЕТ: ВАШИ ДЕНЬГИ БУДУТ ОБЕСПЧЕНЫ ЗОЛОТОМ

Вы, конечно, боитесь инфляции, Вы, конечно, боитесь грядущих правительственные перемен, Вы, конечно, хотите спасти свои сбережения - давайте попробуем сделать это вместе!

Фондовый отдел фирмы "Сафид" предлагает всем гражданам неизвестный пока в нашем государстве вид услуг.

Как известно, только лишь вложенные в дело деньги приносят прибыль и сохраняются. Мы предлагаем Вам вложить деньги в ценные бумаги. Мы сделаем это за Вас. Мы обеспечим Вам 18% дохода в год от вложенных сумм. Сберегательный банк, кстати, выплачивает до 7%. Предлагаем Вам две схемы обслуживания - выбирайте:

Схема А: за небольшую плату Вы можете проконсультироваться с нашими специалистами, которые предложат Вам и помогут приобрести во владение наиболее твердые и наименее рискованные акции на рынке ценных бумаг. После приобретения Вы сможете распоряжаться цennыми бумагами по собственному усмотрению.

Схема Б: Вы подписываете с нами договор поручения, вносите любую кратную 100 сумму (1000, 1500, 2000 и т.д.), и дальше мы сами решим, какими акциями лучше всего обеспечить Ваши средства, более того, мы будем содержать Ваши ценные бумаги с особой щадительностью, ежедневно проверяя котировки, продавая акции в том случае, если их стоимость падает, и приобретая взамен те, чья стоимость растет. В этой схеме мы не возьмем с Вас плату. Более того, мы обязуемся выплатить Вам доход не менее 18% годовых. В любое время Вы сможете получить на руки либо средства с начисленными на них процентами, либо ценные бумаги, которыми на момент появления у Вас желания изъять финансы, будут обеспечены Ваши средства.

Представим работу фондового отдела фирмы.

Ежедневные котировки ценных бумаг, владение специфической информацией о степени ликвидности средств компаний, существующих на нашем фондовом рынке, мгновенная реакция на изменение рынка, владение полной конфиденциальной информацией об организациях - эмитентах.

А ТЕПЕРЬ, ВНИМАНИЕ!

Заключив договор с фирмой "САФИД", Вы избавитесь от проблемы, как спасти свои деньги в любых условиях. Помните, что имея ценные бумаги предприятий, Вы являетесь совладельцем основных фондов этих предприятий. У нас интереснее хранить деньги. У нас и надежнее. Уже на сегодняшний день вложенные Вами средства будут обеспечены акциями акционерного общества "РОССИЙСКОЕ ЗОЛОТО" - генерального подрядчика правительства России на добычу золотого запаса для Российской Федерации. Мы с гордостью сообщаем, что являемся совладельцами этого акционерного общества.

Итак, для тех, кого не убедила наша реклама, впрочем, и для тех, кого она убедила, публикуем котировки рынка ценных бумаг по состоянию на 28 февраля 1992 года. А Вы решайте, либо самим плавать в этом море, либо поручить это нашим специалистам.

АКЦИОНЕРНЫЕ ОБЩЕСТВА НОМИНАЛ КУРС ПРИОБРЕТЕНИЯ ГОДОВОЙ %

A/O "АВТОВАЗБАНК"	1000	1620	15
A/O "ДЕЛОВАЯ РОССИЯ"	1000	2100	11
A/O "ИНКОМБАНК"	10000	19200	14
A/O "ПЕРМАВИА"	250	1570	12
A/O "СОЮЗ-САТУРН"	1000	1710	20

Сообщаем наш прогноз на самые твердые акции в ближайшее время. Кстати, их мы тоже собираемся приобретать для Вас.

БЕЛОРУССКИЙ БИРЖЕВОЙ БАНК	Планируемый дивиденд 15%
"ЭКМАШТРАНС"	Уставной фонд 100 млн. рублей
инвестиционный акционерный торгово-внедренческий дом	Планируемый дивиденд 16 %
"АЛЬЯНС"	Уставной фонд 200 млн. рублей
Калининградская региональная инвестиционно-финансовая компания	Планируемый дивиденд 18-20 %
"ФИНИНВЕСТ"	Уставной фонд 100 млн. рублей
"ИСТКОРП"	Планируемый дивиденд не менее 18 %
"ИНКОРОС"	Уставной фонд 1,2 млрд. рублей
"НИПЕК"	Планируемый дивиденд до 30%
	Уставной фонд 60 млн. рублей
	Планируемый дивиденд 14 %
	Уставной фонд 600 млн. рублей
	Планируемый дивиденд 14 %
	Уставной фонд 4,2 млрд. рублей

ВНИМАНИЕ!

Данные рекомендации не обязательно принесут Вам дивиденды, ведь с акциями необходимо работать ежедневно, чтобы получить гарантированный доход!

Для удобства наших потенциальных клиентов публикуем запрос для фирмы "САФИД" на заключение договоров. По получении запроса наши коммерческие представители свяжутся с Вами незамедлительно.

Ф.И.О. _____

Подробный почтовый адрес: _____

Телефон: _____ домашний _____ рабочий

Прошу выслать в мой адрес подробные инструкции по схеме А; схеме Б (нужное подчеркнуть, ненужное вычеркнуть)

Сумма предполагаемой покупки: _____

Справки можно также получить по телефонам:

8-0212-377356

телефон, он же факс: 8-0212-372629

и лично по адресу: 210724, г.Витебск, ул.Замковая, дом 4, 423

Фирма "САФИД"

Зачем Вам ломать голову на рынке ценных бумаг, доверьте это нашим специалистам, и Ваши средства будут защищены от реформ, введения национальной валюты, инфляции.

Конфиденциальность мы гарантируем! Для ОРГАНИЗАЦИЙ, ИМЕЮЩИХ СВОБОДНЫЕ СРЕДСТВА, ФИРМА "САФИД" ПРЕДЛАГАЕТ ОПЦИОНЫ НА ПРИОБРЕТЕНИЕ ПАКЕТОВ ИЗ ЧЕТЫРЕХ АКЦИЙ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА "РОССИЙСКОЕ ЗОЛОТО" НОМИНАЛЬНОЙ СТОИМОСТЬЮ 100 ТЫСЯЧ РУБЛЕЙ, ПРОДАЖНОЙ — 500 ТЫСЯЧ РУБЛЕЙ КАЖДАЯ.

Десять дней назад они продавались по 250 тысяч, а если взглянуть на десять дней вперед . . .

Наш адрес: 210724, г.Витебск, ул.Замковая, дом 4, 423

Фирма "САФИД"

Наши телефоны: 8-0212-377356

телефон, он же факс: 8-0212-372629

Для справки: А/О "Российское золото" - самое стабильное, на наш взгляд, акционерное общество на сегодня. "Российское золото" возглавляет известный всей стране бывший руководитель старательной артели "ПЕЧОРА" Владимир Туманов. Акционерным обществом получен 100-процентный заказ правительства России на добычу золотого запаса Российской Федерации. Ваши деньги будут обеспечены не банковскими документами, а золотом России!

**Слово
с креста молчания**

Страшное свидетельство храню о моем отце Станиславе Иосифовиче—пять извещений о его смерти. Может ли быть такое? Представьте, в одном написано, что умер от крупозного воспаления легких в 55 лет, в другом,—то же самое, но добавлено, что в местах заключения, в третьем указан возраст 49 лет и т. д. Наконец, в последнем значится: расстрелян, место смерти гор. Витебск.

Все пять извещений—результат моего многолетнего поиска репрессированного отца. Сталинские палачи так замаскировали свое преступление, что не сразу удалось разузнать истину.

Уважаемая редакция! Скажите, есть ли где-нибудь на земле такая страна, в которой можно было бы получить пять извещений о смерти одного человека, и все разного содержания?

Я закончил войну в Берлине. Меня, боевого офицера, имевшего диплом танкового училища, вскоре убрали из армии, как сына врага народа. И как я жил все эти послевоенные годы? В основном, бился лбом об стенку, когда собирали сведения о своих неизвестно куда исчезнувших в годы сталинских репрессий родственниках.

Спасибо новым временам. Депутат Верховного Совета республики М. Гриб и работник госбезопасности М. Зайцев помогли мне узнать истину. Правда, жить от этого мне стало не легче. Пять моих родственников были репрессированы... за шпионские связи с другими государствами, отец, например, за связь католической церкви с иностранной организацией. Все они—реабилитированы.

Печальная судьба озер

Совершенно естественны недоумение, более того решительный протест сотен тысяч витеблян против изданного недавно Белрыбводом приказа о запрещении на два месяца (апрель—май) любительской ловли рыбы одной удочкой с одним крючком.

Чиновники объясняют такую меру заботой о воспроизводстве рыбы, увеличении ее запасов. Но это попытка увести общественное мнение от настоящих проблем рыбоохранной службы, которая давно себя скомпрометировала. Ведь не секрет, что до последнего времени тот же Белрыбвод разрешал рыбопромысловикам на многих десятках озер ловить рыбу во время нереста неводами и сетями. Верен он этой браконьерской роли и в последнем приказе. В нем записано: «В 1992 году разрешить (стыдливо опущены слова—во время нереста,—хотя именно это имеется в виду) промысловый лов рыбы на озерах Езерине, Лисно и Белое Котлярово без сохранения промысловой меры на леща». А ведь эти озера заведомо ждет печальная судьба сотен озер (в их числе крупнейшие Жеринское, Кичино и другие), которые после практически бесконтрольной ловли рыбы неводами во время нереста потеряли всякое рыбопромысловое значение.

Что касается ловли, то она со временем регулируемого рыболовства никогда не запрещалась круглый год. Правда, во время нереста она ограничивалась не имеющими промыслового значения водоемами, мелкими сажалками, ручьями, участками озер, где нет нерестилищ. И это было оправдано и разрешено. Ибо социальное значение отдыха тысяч и тысяч людей на лоне природы многократно перекрывает потерю пойманной одной удочкой рыбы.

Нельзя пройти и мимо странного отношения к этому важному для людей вопросу исполнкома облсовета, который без необходимости изучения и анализа утвердил указанный выше приказ Белрыбвода. Как то не согласуется с громогласными заявлениями о заботе о нуждах трудящихся.

А. Л. ТИШУРОВ,
рыболов-любитель.

Я ДРУГОЙ ТАКОЙ СТРАНЫ НЕ ЗНАЮ

В деле моего невинно погибшего дяди записаны имена его шестерых детей. Только война помешала Сталину справиться с детьми «врагов народа». Надо мной—малолетним и над семьей издавался председатель колхоза, а мое брато исключили из пединститута.

Правильно, что Сталина и Гитлера ставят демократы на одну доску. Кто у них больший враг нашего народа? За всю войну мы потеряли около 600 генералов (убитые, умершие от ран, пропавшие без вести и другие). А жертвами сталинских репрессий в Красной Армии стали... 43 тысячи человек из командного состава. Это данные известного историка Д. Волкогонова.

А сколько при сталинском режиме было репрессировано жителей Витебской области? В областном архиве мне называли цифру: 50 тысяч человек. Это еще далеко не все дела рассмотрены. «Копни лопатой вокруг Витебска и наткнешься на неизвестную могилу»—так мне сказал компетентный работник.

Не раз нынче приходится слышать, что у белорусов низкое политическое сознание. Откуда быть—высокому? Витебляне не знают, что вокруг их города, да и в самом, в земле зарыты трупы десятков тысяч невинных жертв.

Самым страшным местом в городе была тюрьма (подвал МГБ) на улице Замковой. Здесь же и расстреливали и закапывали людей (нынче здесь построен центральный универмаг).

Назову и другие места расстрелов и захоронений: район керамзитового завода, Песковатики, Духовской овраг, Гапеевский мост, деревни Поля, Вороны, Лужесно и Теплый лес, Хайсы, Дре-

колье, Тулово и др.

И нынче, в весенне полноводье в овраге возле медицинского института вода вымывает человеческие кости.

Не раз приходилось смотреть по телевидению как в цивилизованных странах читать память захороненных иностранцев. Как, например, берегут кладбище русских военнопленных в Японии, которые умерли от ран во время русско-японской войны!

Я больше 10 лет обиваю пороги витебских парадных подъездов, чтобы поставили памятник землякам—жертвам репрессий. И все без толку. До сих пор нет ни памятника, ни мемориальной доски.

Вот и сейчас по телевидению вижу, как заседает в Верховном Совете народный депутат, бывший второй секретарь обкома КПБ Е. И. Радецкий. Это он до последнего времени значился, пока не разогнали славную КПСС, председателем комиссии бюро обкома КПБ по дополнительному изучению материалов, связанных с репрессиями в период 30—40-х и начала 50-х годов. (Сейчас это областная комиссия, к названию которой добавлено—20 и 80 годов и увековечению памяти).

Я лично был у Радецкого на приеме 5 раз, поднимал вопрос о памятнике. Он все обещал. И вот такой представитель заседает в парламенте. Не гражданами СССР мы были, а послушными автоматами, которые механически поднимали руки, бросали в избирательные urnы бюллетени.

Недавно пересмотрел я список состава самой комиссии обкома КПБ, ко-

торую возглавлял Радецкий! Кто был в ней? Крот Зоя Карповна—секретарь областного совета профсоюзов, Медведев Владимир Федорович—начальник управления юстиции облисполкома, Цецко Владимир Алексеевич—первый заместитель председателя облисполкома (сейчас он—просто заместитель), Скопа Владимир Григорьевич—редактор областной газеты «Витебскі рабочы» (сейчас—главный редактор) и другие. Процветают они, как и Радецкий, а памятника репрессированным нет и пока не предвидится. Уверен, что его не поставят до тех пор, пока ставленники бывшей КПСС будут оставаться на руководящих должностях.

Люди добрые! Оглянитесь и посмотрите, ничего же не изменилось, кроме цен на продукты и товары. Кто привел нас к разрухе, к беспамятству, тот нами и руководит сегодня. Есть, правда, среди бывших коммунистов настоящие люди, но таких очень мало.

Недавно сказали мне, что существует решение облисполкома относительно строительства памятника, но говорят теперь, что денег не могут найти.

И думаю, что и не найдут! Вот почему я надеюсь только на приход к власти новых сил. Хватит вам, товарищ Радецкий, и вашим коллегам по бездеятельности (где бы они руками ни водили—в советских учреждениях, профсоюзных, редакциях и т. д.) занимать депутатские и должностные кресла!

В. ОРЛОВСКИЙ,
ветеран Великой Отечественной
войны.
г. Витебск

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Приглашаем бездомных офицеров и прaporщиков, в том числе и запаса, объединиться в общество защиты прав на жилье, без членских взносов, на добровольной основе.

Предложения по телефону: 36-20-49 с 19-00 до 21-00 и по адресу: 210015, г. Витебск, ул. Ленина, 1а, штаб ГО.

Следующий номер газеты выйдет 7 мая 1992 года

УЧРЕДИТЕЛЬ:
Витебский городской клуб избирателей
«За демократические выборы».

Главный редактор
Леонид ЦВИКА

Художник: Г. Кликушин.
Фотографии: М. Михайлова.
Адрес редакции: 210601, г. Витебск,
ул. Гоголя, 17, тел. 37-35-06,
37-28-44.

Авторы опубликованных материалов несут ответственность за подбор и точность приведенных фактов, цитат, экономико-статистических данных, имен собственных, географических названий и прочих сведений, а также за то, что в материалах не содержатся данных, не подлежащих открытой публикации.

Редакция может опубликовать статьи в порядке обсуждения, не разделяя точку зрения автора.

Рукописи не возвращаются и не рецензируются.

Текущий счет редакции № 200700962 в Витебском коммерческом банке («Виткомбанк»). Код (МФО) банка 150801701.

Газета набрана и отпечатана офсетным способом в Витебской укрупненной типографии им. Коминтерна: гор. Витебск, ул. Щербакова-Набережная, 6.

Полиграфисты: В. Корунас, Т. Халеева, Л. Дроздова, А. Каспорович, Д. Малышев, Б. Платовский.

Номер подписан к печати 14.04.92 г. в 17.15.

Зак.1588

Тираж 2500.

Цена 40 коп.

— В целом, дорогой пациент, ваши дела идут хорошо. Правда, ваша левая нога опухла, но это меня не беспокоит.

— Да, доктор, если бы ваша нога распухла, то меня это тоже не беспокоило бы.

* * *

— Ваш муж, мадам, страдает от крепкого кофе. Не давайте ему его. Иначе он будет очень возбужден.

— Но, доктор, вы бы видели, как он возбуждается, когда я даю ему слабый кофе.

Веселый глобус

Дождливо. Линогравюра Г. Кликушина.